

Ikt. sz.: NOB-40/18-2/2016.

NOB-6/2016. sz. ülés
(NOB-43/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2016. március 22-én, kedden 10 óra 04 perckor
az Országház főemelet 64. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a kanadai magyarságról</i>	5
<i>Somorjai Ágnes tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, észrevételek</i>	11
<i>Somorjai Ágnes válasza</i>	13
<i>Gróf Széchenyi István születésének 225. évfordulójáról való megemlékezésről szóló H/9446. számú határozati javaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	14
<i>Gazdasági és munkaerő-piaci feltérképezések a Kárpát-medencei régiókban (a 2015 a külföldi magyar szakképzés éve keretében végzett kutatások eredményeinek bemutatása)</i>	16
<i>Dr. Kántor Zoltán előadása</i>	16
<i>Dr. Csité András előadása</i>	18
<i>Hozzászólás</i>	22
<i>Egyebek</i>	22
<i>Az ülés berekesztése</i>	24

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a kanadai magyarságról
Előadó:
Somorjai Ágnes, a Kanadai Magyar Kulturális Tanács örökös tiszteletbeli elnöke és magyarországi megbízottja
2. Gróf Széchenyi István születésének 225. évfordulójáról való megemlékezésről szóló határozati javaslat (H/9446. szám)
(Lázár János, L. Simon László (Fidesz), Firtl Mátyás, Szászfalvi László (KDNP) képviselők önálló indítványa)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)
3. Gazdasági és munkaerőpiaci feltérképezések a Kárpát-medencei régiókban (a 2015 a külhoni magyar szakképzés éve keretében végzett kutatások eredményeinek bemutatása)
Előadók:
Dr. Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója
Dr. Csíte András, a HÉTFA Elemző Központ alapítója és ügyvezetője
4. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Szabolcs Attila (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Bóna Zoltán (Fidesz)
Petneházy Attila (Fidesz)
Ander Balázs (Jobbik)
Szávay István (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dunai Mónika (Fidesz) Pánczél Károlynak (Fidesz)
Szabolcs Attila (Fidesz) megérkezéséig Petneházy Attilának (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás, a bizottság munkatársa

Meghívottak

Hozzászólók

Somorjai Ágnes, a Kanadai Magyar Kulturális Tanács örökös tiszteletbeli elnöke és magyarországi megbízottja
Dr. Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója
Dr. Csité András, a HÉTFA Elemző Központ alapítója és ügyvezetője

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 04 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Nagy szeretettel köszöntök a Nemzeti összetartozás bizottsága mai ülésén minden kedves megjelentet, köszöntöm vendégeinket, az érdeklődőket, a bizottság tagjait, alelnök urat. Nem ez a bizottságunk állandó helye, ideiglenesen költöztünk ide a mai ülésre. Nagy szeretettel köszöntöm a napirendi pontjainkhoz megjelent kedves vendégeinket.

Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. Szabolcs Attila alelnök urat Petneházy Attila képviselő úr helyettesíti, Dunai Mónika képviselő asszonyt pedig jómagam. Kérdezem a bizottságot, hogy a kiküldött napirendi javaslatot elfogadja-e azzal a kiegészítéssel, hogy a 3. napirendi pontunknál az előadók szemléltetőeszközt kívánnak igénybe venni. Ki az, aki a napirendi javaslatot elfogadja? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Ki az, aki nem? *(Senki sem jelentkezik.)* Ki az, aki tartózkodik? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem szavazat és tartózkodás nem lévén, a bizottság egybehangzó igennel a kiküldött napirendi javaslatot elfogadta.

Tájékoztató a kanadai magyarságról

Az 1. napirendi pontunk: tájékoztató a kanadai magyarságról. Nagy szeretettel köszöntöm előadómat, Somorjai Ágnest, a Kanadai Magyar Kulturális Tanács örökös tiszteletbeli elnökét, magyarországi megbízottját. Köszönöm szépen, hogy elfogadta a meghívásunkat, és hogy jelen van a bizottsági ülésen. Tisztelettel fel is kérném Somorjai Ágnest, hogy a kanadai magyarság állapotáról, helyzetéről - mint annak jó ismerője - a tájékoztatóját tartsa meg a bizottság számára, és utána lehetőség nyílik a bizottság tagjainak, hogy kérdést tegyenek fel vagy véleményt mondjanak. Kedves Ágnes, tessék parancsoljon!

Somorjai Ágnes tájékoztatója

SOMORJAI ÁGNES, a Kanadai Magyar Kulturális Tanács örökös tiszteletbeli elnöke és magyarországi megbízottja: Nagyon szépen köszönöm a meghívást. Kanadáról, a kanadai magyarság helyzetéről egy átfogó képet szeretnék bemutatni a bizottságnak, mert nem mindig tapasztaltuk azt, hogy a kanadai magyarsággal tényszerűen foglalkoznak, inkább csak mondák szerint.

Kanadába a 19. században kezdtek a magyarok betelepülni, először a 19. század második felében. A kanadai viking mondák szerint a vikingek már 1000 körül áthajóztak Newfoundland partjaira, és az első magyar, aki Kanadában partra szállt, egy orvos volt, aki a vikingekkel érkezett, de hogy mikor, erről a monda nem szól. *(Bóna Zoltán megérkezik az ülésre.)*

A 19. század második felében érkező honfitársaink a nyugati részeken egy magyar települést is felépítettek, Esterhazyt, aztán később Kaposvárt. Ma már Kaposvár egybe van Esterhazyval. A gazdasági világválság, a két világháború és 1956 után is nőtt a kanadai magyarság létszáma. 1956 után Kanada több mint 40 ezer magyar menekültet fogadott be, ami 20 százaléka az '56-os események miatt elmenekült magyaroknak. Napjainkban 315 510 magyar él Kanadában, így a magyarok a 25. legnagyobb etnikai csoport Kanadában.

A népszámlálási adatok szerint Newfoundland és Labradoron 295, Prince Edward Islanden 430, Nova Scotiában vagy Új-Skóciában 2520, New Brunswickon, Új-Brunswickon 1405, Quebec tartományban 22 585, Ontario tartományban 151 750,

Manitobában 9900, Saskatchewanban 27 395, Albertában 48 665, British Columbiában 49 875 magyar él - ezek az északi területek -, Yukon-területen pedig 445. Az Észak-nyugati Területeken, Northwest Territorieson 195, és még eszkimóföldön is van 50 magyar Nunavutban. *(Szávay István megérkezik az ülésre.)*

A nagyvárosokról. Kanada fővárosa Ottawa Ontario tartományban, amely az egyik legkisebb városa Kanadának. Ugye, milyen furcsa? A legnagyobb városok szoktak a fővárosok lenni. 890 ezer lakosa van, ebből körülbelül 1500 magyar. A Quebec tartományban lévő Montréal városa sajnos zsugorodó tendenciát mutat, lakosságának száma 1971-ben 1 millió 765 ezer volt, míg 2011-ben csak 1 millió 649 ezer. Jelenleg nem él tízezer magyar sem Montréalban.

Toronto Ontario tartomány fővárosa. Kis-Toronto lakossága 2 millió 615 ezer, míg Nagy-Toronto lakossága 6 millió 54 ezer. 1971-ben Kis-Toronto lakossága 2 millió 89 ezer volt, míg Nagy-Torontóé csak 2 millió 628 ezer. Jelenleg 80 és 90 ezer közé tehető a magyarok száma Nagy-Torontóban.

A '70-es évek elején Montréal volt Kanada legnagyobb városa. A nagy cégek, bankok, biztosítók s a többi központi irodái mind Montréalban voltak. De miután 1976-ban a szeparatista René Lévesque és pártja került be a tartományi parlamentbe, ezek a nagy cégek mind elköltöztették a központi irodáikat más kanadai városokba, a legtöbb Torontóba; természetesen vitték az alkalmazottaikat is magukkal. Így történhetett meg az, hogy Montreal elvesztette elsőségét Toronto javára. Ekkor fejlődött még nagyvárossá Calgary és Edmondson is Toronto mellett.

A montreali magyarok nagyrésze is átköltözött ezekbe a városokba. Az első magyar társadalmi szerveződések a kisebb településeken kialakított betegsegélyező egyesületek voltak. Ezekbe főként a tanácsköztársaság után sóhajtozó menekültek tömörültek, ezek olyan kis kommunista pártfiókok voltak. Az első komoly magyar egyesület, amelyik valójában ernyőszervezet volt, 1951-ben alakult, a Kanadai Magyarok Szövetsége. Ez az egyesület 2001-ben beolvadt a Kanadai Magyar Kulturális Tanácsba. A Kanadai Magyarok Szövetsége szervezésében készült el a világon a legelső 1956-os emlékmű, Tölgyessy Viktor alkotása, a tízéves jubileumra, 1966-ban, Torontóban. A város az Ontario partján adott területet a szobor felállításához, azzal a kikötéssel, hogy a szobor emberalakot nem ábrázolhat. Így lett a szobor egy aknarobbanás szökőkúttal. Toronto városa a területet, ahol a szobor áll, hivatalosan Budapest Parknak nevezte el.

A későbbiekben gomba módra szaporodtak a különböző egyesületek, hogy csak néhányat említsék a fontosabbak közül: Egyesült Magyar Alap, Rákóczi Alapítvány, a templomokban működő karitászok, ezek mind karitatív szervezetek, Helikon Társaság, Kanadai Magyarságtudományi Társaság, Széchenyi Társaság, Kanadai Magyar Képzőművészek Társasága, Pax Romana Szabadságharcosok Szövetsége, vadászok, horgászok, kertészek, soproni diákok és a többi.

Természetesen honfitársaink keresték a helyeket, ahol szórakozni lehetett, egymással találkozni, megbeszélni a politikát, megvitatni a politikát. Ennek eredményei a magyar házak lettek. Ezekben már össze tudtak jönni, multságokat rendezni, megalakították a különböző csoportjaikat, kézimunkások, téztagyártók, vadászok, halászok. Majd minden városban, ahol meghatározó mennyiségű magyar élt, létesítettek egy magyar házat. Ezek közül a legnagyobbak: Toronto, Vancouver, Edmonton, Niagara Falls, Calgary, Winnipeg, de található magyar ház Wellandon, Delhiben, Cambridge-ben, Ottawában, Oshawában, Mississaugában, Reginában és legalább még másik tíz helyen.

Miután a Magyarok Világszövetsége Kanadai Tanácsa kilépett a Magyarok Világszövetségéből 2001. január 10-én, a Kanadai Magyarok Szövetségéből, az akkori Magyarok Világszövetsége Kanadai Országos Tanácsából, a 2000-es Milleniumi

Bizottságból, mindegyik magában is ernyőszervezet, és a Kanadai Magyarságtudományi Társaságból alakult országos szövetség, Kanadai Magyar Kulturális Tanács néven.

A Kanadai Magyar Kulturális Tanácsba beolvadt és így jogfolytonos utódja a sok évtizedes múlttal rendelkező Kanadai Magyarok Szövetségének. A Kanadai Magyar Kulturális Tanács felöleli Kanada majd minden számottevő magyar szervezetét. Tagjai sorában található többek között az Edmontoni Magyar Kultúrkör, amelyik magában is csúcsszervezet, a Niagara Falls-i Árpád Park, a Cambridge-i Kossuth Ház, a winniepegi magyar ház, az edmontoni magyar ház, a wellandi magyar ház, a Kanadai Magyar Képzőművészek Társasága, az Egyesült Magyar Alap, a Helikon Társaság, a Magyar Élet, a Kanadai Magyarságtudományi Társaság.

A szervezet célja: összefogni a Kanadában működő magyar szervezeteket, felekezeti hovatartozás nélkül, magyarságmegtartó munkájuk segítése és támogatása, nem új szervezetek létrehozásával, hanem régi, jól működő szervezetek megtartásával; megakadályozni minden romboló törekvést és segítő kezet nyújtani a problémák megoldására; Magyarország jó hírnevének öregbítése; beilleszkedni Kanada multikulturális képébe és szorosan együttműködni a kanadai kelet- és közép-európai szervezetekkel. Alapítója és jelenleg is tagja a Kanadai Kelet- és Közép-Európai Szervezetek Szövetségének. Ellátni a Kanadában működő magyar iskolákat könyvekkel és oktatási segédeszközökkel, melyekkel biztosítja a felnövő fiatal generáció magyarságtudatának megőrzését. Nemzeti ünnepeinket méltóan megünnepelni. Összekötő kapocsként működni az óhaza és az elszakított területeken működő magyar társadalmi, kulturális és politikai szervezetek között.

Szervezeteink munkáját támogatni, és nem beleavatkozni szándékozunk. Szervezeteinken keresztül támogatjuk az elszakított területeken élő magyarokat, magyar iskolákat. Minden nagyvárosban, ahol tagszervezetünk van, méltóképpen megünnepeljük nemzeti ünnepeinket; magyarországi művészeket látunk vendégül; kulturális programokat, piknikeket, kiállításokat, tudományos konferenciákat, könyvbemutatókat szervezünk.

Vendégeink sorában megtalálható többek között Bayer Zsolt, Kövér László, Pokorni Zoltán, Gyürk András, Pozsgai Imre, Varga Mihály, Borókai Gábor, Semjén Zsolt, Horváth János, Sógor Csaba, Várhegyi Attila, Simicskó István, Hoppál Péter, Potápi Árpád, Lukács Csaba, Latorcai János, Mátrai Márta, L. Simon László, Trócsányi László, Tuzson Bence, Szilágyi Péter, Grezsa István és Pánczél Károly.

Íme, néhány példa aktivitásunkról. Az '56-os szabadságharc és forradalom 40. évfordulójától minden évben a torontói városházán ünnepélyes keretek között felhúzzuk a magyar zászlót. Tagszervezetünk, a Kanadai Magyar Képzőművészek Egyesülete ünnepi kiállítást rendezett a torontói városházán és a Metro Hallban is az ötvenedik évfordulón. Sőt, az ötvenedik évfordulón az ontarioi tartományi parlamentben fogadást adtunk Ontario tartományi képviselőinek, megismertetve velük Magyarország harcát a kommunizmus és a diktatúra ellen. Ünnepi szónokunk Borókai Gábor volt.

Jelentős pénzüsszeggel támogattuk tagszervezetünkön keresztül Kovács Klaudia „Torn from the Flag” filmjét, amit Hollywoodban forgattak. '56-os konferenciát szervezett tagszervezetünk a York Egyetemen. A gyászszalag napján, augusztus 23-án, több kanadai városban színvonalas ünnepélyen emlékezünk a totalitárius rezsimek áldozataira.

Tagszervezetünk sikeres adománygyűjtésének eredményeként a következő adományokat juttatta: 2010-2011-ben három alkalommal összesen 54 ezer dollárt Magyarországra és az elszakított területekre.

2010 nyarán 27 ezer dollárt az árvízkárosultaknak és különböző iskoláknak az elszakított területeken, tízezer dollárt a vörösiszap áldozataul esett kolontári Táncsics Mihály Iskolának, 4,5 ezer dollárt a zentai Caritas szegénykonyhájának, 2011 márciusában tízezer dollárt a somlóvásárhelyi vörösiszap-károsult iskolának, kétezer dollárt egy magyarországi iskola ösztöndíjprogramjára, 2013-ban hatezer dollárt négy magyarországi hátrányos helyzetű iskolának, és a magyar oktatási minisztérium egyetemiösztöndíj-támogatása keretében több külföldi magyar származású fiatal segítettünk hozzá, hogy felsőfokú tanulmányait Magyarországon végezhesse.

Megalakítottuk a Nyugat-kanadai Székely Magyar Kulturális Egyesületet. Kelet-Kanadában már működött a Kanadai Székely Magyar Egyesület, viszont Nyugat-Kanadában nem volt. Megalakítva a Nyugat-kanadai Egyesületet, így a kettő együtt dolgozva már egy országos lefedettséget biztosít a székelyeknek. Az elnöki posztot Székely Zsolt fiatal edmontoni ügyvéd tölti be, és az alakuló konferenciájukon Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke és Dabis Attila külügyi megbízott is ott volt.

Megalakítottuk az ernyőszervezet alá tartozó Kanadai Magyar Nők Országos Szövetségét. Ennek a másik jelentős szervezetnek a szükségessége és megalakulása ötlete 2014 tavaszán Budapesten az Országházban tartott, „Magyar nők a nagyvilágban” című nemzetközi konferencián fogalmazódott meg a KMKT vezetőségében. Ezen a konferencián azok a magyar asszonyok gyűltek össze, akik már évek óta külföldön élnek és dolgoznak, szülőföldjüktől azonban sohasem szakadtak el.

A Kanadai Magyar Nők Országos Szövetsége Kanadát átfogó vezetőségi tagjai: Kosáry Julianna az elnök Winnipegből, Manitobából; Szőke Margaret a kelet-kanadai elnökhelyettes Niagara Fallsról; Szakály Judit a nyugat-kanadai elnökhelyettes Vancouverből, British Columbiából; jómagam vagyok a public relation; Stadler Tímea az iskolákért és gyermekekért felelős vezető Torontóból; Toldy Éva pénztáros Edmontonból. Ennek az egyesületnek bárki a tagja lehet, aki Kanadában él vagy tartózkodó magyar nő. A vezetőségi gyűléseket évente egyszer virtuálisan a technológia segítségével tartják meg.

Az augusztus 23-ai Black Ribbon Dayről csak annyit szeretnék még elmondani, hogy hét tagja van ennek a Kanadai Kelet- és Közép-európai Szervezetek Szövetségének: Lengyelország, Lettország, Litvánia, Ukrajna, Magyarország, Albánia, Csehország és Szlovákia, és minden évben másik nemzetiség tartja ezt az ünnepséget, ezt a megemlékezést augusztus 23-án. A Kanadai Magyar Kulturális Tanácsra két évvel ezelőtt került sor, és méltóképpen a Budapest Parkban ünnepeltük ezt meg a torontói magyar egyházakkal összefogva. Egyesületünk megkapta a Külhoni Magyarságért díjat 2014-ben.

Miután én hazaköltöztem, és megkaptam az egyesületemtől ezt a címet, azóta az egyesület elnöke Szenthe Anna Edmontonból, az egyesület elnökhelyettese pedig Balla Sándor Torontóból.

Magyarságunk megtartásának legerősebb bástyái az egyházak. A kanadai magyarok körében a legtöbben a katolikusok, majd a reformátusok, a zsidók, az evangélikusok és a baptisták vannak. Vannak kisebb, adventista, Jehova tanúi és ehhez hasonló csoportosulások, de azok nem számottevőek. Majd minden nagyobb városban található magyar református és magyar katolikus templom. A református templomok jól el vannak látva lelkészekkel, mert az erdélyi gyülekezetek gondoskodnak róluk. Nem így a római katolikusok. A kanadai római katolikus plébániák javarésztét a magyar jezsuiták kezelték, de a rendszerváltás után a rendházuk visszaköltözött Magyarországra, és a kinti hívek mostohagyerekekké váltak. A probléma ott van, hogy a templomokat hiába építették a kint élő magyarok óriási áldozatok révén, azok a templomok a helyi püspökség tulajdonát képezik.

Tehát, ha nem tudunk megfelelő magyar papot helyezni ezekbe a templomokba, akkor a helyi püspök odatesz egy koreait vagy Fülöp-szigeteket, hogy lássa el a közösséget. Ez mit jelent? Azt, hogy a magyar hívek már nem fognak többet abba a templomba járni, mert angol nyelvű misét bármelyik templomban hallgathatnak, ezáltal rövid időn belül megváltozik a magyarsághűségük, de úgy, hogy észre sem veszik, gyermekeik pedig soha nem tanulnak meg magyarul.

Az iskolákról. A legnagyobb hétvégi magyar iskola a torontói Szent Erzsébet Iskola 255 diákkal. Ennek fenntartója a Szent Erzsébet katolikus plébánia. Ezenkívül van még egy kisebb iskola Torontóban, valamint Hamiltonban, Kitchenerben, Wellandon, Ottawában, Montréalban, Reginában, Lethbridge-ben, Calgaryban, Edmontonban, Vancouverben és Kelownában. Van akkreditált magyar gimnáziumi tanfolyamunk Torontóban és Edmontonban. Ez azt jelenti, hogy a magyar mint idegen nyelv a gimnáziumi bizonyítványba beszámít. Ez egy hétvégi iskola, aki ezt a négy évet végigcsinálja, és megkapja rá a kreditet, annak a rendes gimnáziumi bizonyítványába mint egy második nyelv beszámít.

A Torontói Egyetemen a magyar tanszék sajnos bezárt. Jelenleg magyar program van az egyetem Munk Centerében. Edmontonban az egyetem keretében működik a Wirth Institute, amely Ausztriával és Közép-Európával foglalkozik.

„Magyarnak lenni nem állapot, magyarnak lenni magatartás” - mondta Márai Sándor, és a Kanadába ez évben érkezett 16 Kőrösi Csoma-ösztöndíjas, jól képzett, értelmes, feladatokra kész fiatal is ezt a hitet vallotta. A kormány által kibővített program az első két év tapasztalataira támaszkodva ebben az évben több szervezethez küldött ösztöndíjasokat, akik mint tapasztalt diplomaták tartották össze a kanadai magyarságot. Az ösztöndíjas fiatalok a kanadai diaszpóra vérkeringésébe kapcsolódva 9 hónapra egy kicsit kanadai magyarokká váltak, és 9 hónapra felpezsdítették a kanadai magyar diaszpórát. Újat és maradandót igyekeznek hozni a kanadai magyarok életébe, hogy gyarapítsák magyarságtudatukat, érzékeltessék, hogy a magyar kormány igenis törődik a diaszpórában fáradozó magyarokkal, velünk, akik a tengerentúlon önkéntes munkánkkal tartjuk életben a magyar kultúrát, a magyar eszméket, és akkor is azt tettük, amikor az nem egyezett az előző kormányok nemzetpolitikájával, vagy amikor még disszidenseknek, szökevényeknek, illegálisan külföldön tartózkodóknak tituláltak minket. Kanadában ebben az évben is sikerült felrázni a magyar szervezeteket. A Nemzetpolitikai Államtitkárság megkezdte a 2016-os Kőrösi Csoma-program szervezését, a KMKT tagszervezetének igényeit a Diaszpóra Tanács társelnöke, aki egyben a Kulturális Tanács elnöke is, Szenthe Anna gyűjtötte össze.

2016 októberében a Kulturális Tanács központi rendezvénye az Alberta tartományi egyetem alatt működő osztrák és közép-európai Wirth Institute-tal közösen lesz, amely keretében nagyszabású tudományos konferenciát és ezzel egy időben városszerte magyar kulturális napokat szerveznek. A kulturális programok szervezésében az intézet ügyvezető igazgatója és a kulturális tanács elnöke Edmonton város magyar szervezeteivel közösen vállaltak nagy szerepet.

Most ismertetném úgy nagyjából, hogy városonként hogy oszlik el a magyarság, milyen egyesületeik, templomaik és egyéb csoportosulásai vannak. Montrealban van körülbelül 10 ezer magyar. Van egy katolikus templom, két református gyülekezet, egy zsidó hitközség, magyar iskola körülbelül negyvenöt növendékkel, két nyugdíjasotthon, magyar táncsoport, cserkészlet, különböző kisebb egyesületek, amelyek a templomok keretében működnek, Bethlen kör, székely csoport. Ezeket összefogja a Montreali Magyar Bizottság. Azonkívül van magyar rádió és egy internetes újságjuk.

Ottawa. Körülbelül ezeröttszáz magyar él itt. Van egy magyar házuk, katolikus csoportjuk, templom nélkül, egy magyar táncsoport, egy református csoport, cserkészlet és magyar rádió.

Torontóban körülbelül 90 ezer magyar él. Van katolikus templom, 2500 család a tagja. Van három különböző református templom, egy ágostai evangélikus, egy baptista gyülekezet, magyar zsinagóga, két magyar hétvégi elemi iskola, az egyik 255, a másik 55 tanulóval, egy hétvégi magyar gimnázium, magyar oktatás a torontói egyetemen, magyar ház körülbelül 600 taggal, 5 csökkentett bérű nyugdíjsház, magyar táncsoport, cserkészlet, magyar rádió, 2 magyar televízió, az egyik 2 hetente kábelen, a másik a kanadai magyar tévé országosan fogható heti adása, Kanadai Magyarság hetilap és a Magyar Élet havilap.

Welland. Körülbelül 2 ezer magyar él itt. Van itt katolikus templom, görögkatolikus templom, magyar ház és magyar iskola.

Hamiltonban körülbelül 10 ezer magyar él. Van itt katolikus templom, református templom, görögkatolikus templom, magyar iskola, cserkészlet, magyar rádió.

Winnipegben körülbelül 6 ezer magyar él, ez Manitoba tartományban van. Van itt katolikus templom, református templom, magyar iskola, magyar ház, magyar táncsoport.

Reginában körülbelül 5 ezer magyar él. Van itt magyar ház, magyar iskola, magyar táncsoport.

Calgaryban körülbelül 15 ezer magyar él. Van magyar ház, katolikus, református templomok, magyar iskola, két táncsoport, cserkészlet, magyar rádió.

Edmontonban körülbelül 10 ezer magyar él. Van itt magyar ház, katolikus, református templomok, magyar iskola, táncsoport, csárdás bálcsoport, Kodály ösztöndíjjal, cserkészlet, az egészlet összefogja az Edmontoni Magyar Kultúrkör és van egy rádiójuk.

Vancouverben körülbelül 15 ezer magyar él. Van itt magyar ház, katolikus templom, két református templom, magyar iskola, két táncsoport, cserkészlet, magyar rádió és magyar televízió. Csak a nagyvárosokat emeltem ki, mert vannak még kisebb városok, ahol kis létszámban élnek magyarok, de erről nem akartam külön beszélni, mert akkor csak adatbázist adtam volna.

És a legvégére hagytam a kanadai fonákságot, amit Dreisziger Nándor, a kingstoni katonai akadémia emeritus történész professzora mondott, hogy: „Kanadában a második világháborút követően nagyon fonákhelyzet állt elő a helyi magyarság körében. A tanácsköztársaságot követően a gazdasági válság alatt a húszas években érkeztek Kanadába a menekülő agrármunkások és a menekülő vörös értelműek. A második világháború után érkeztek a menekülő arisztokrácia tagjai. Mire a menekülő arisztokrácia tagjai megérkeztek, addigra a húszas évek menekültjei már jómódú gazdálkodók lettek Kanadában, és így ők lettek a munkáltatói a frissen érkezett magyar arisztokráciának.” Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Kedves Ágnes! Nagyon szépen köszönjük, mint a Kulturális Tanács örökös tiszteletbeli elnökének ezt a beszámolót a kanadai magyarság helyzetéről, állapotáról, történelméről.

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kívánnak-e kérdést feltenni, véleményt nyilvánítani. *(Jelzésre:)* Szávay István képviselő úr. A jegyzőkönyv számára mondom, hogy Szávay képviselő úr megérkezett és Bóna Zoltán képviselő úr is.

Kérdések, észrevételek

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntöm én is az elnök asszonyt, és én is köszönöm ezt a terjedelmes beszámolót. Számomra egyébként már-már kicsit sok is volt, vagy nehezen volt befogadható ez a sok adat.

Amiről viszont talán kevesebbet beszéltünk, és lehet, hogy érdemes lett volna, hogy mik azok a gondok, problémák, amik érintik a kanadai magyarságot, mi az, amiben az Országgyűlés, vagy a kormány, vagy mi, képviselők, vagy a bizottságunk segítséget, ötletet, tanácsot, támogatást tudnánk nyújtani. Talán egy ilyen meghallgatáson érdemes lenne ezekre a kérdésekre is kitérni.

Másrészt, amit az elnök úrtól kérdeznék, hogy volt már egy hasonló meghallgatásunk három évvel ezelőtt. Én nagyon örülök annak, hogy az elnök asszony nem fordult olyan kellemetlenségbe, mint amit egy másik vendégünk három évvel ezelőtt megtett, Szenthe főkonzul úr, amikor a beszéde nagy részében egy másik szervezet szapulásával foglalkozott. Örülök, hogy most erről nem volt szó.

Ettől függetlenül azt az elnök asszony is említette, hogy van egy másik kanadai ernyőszervezet. Én azt szeretném kérdezni, hogy akkor miért nem hívtuk meg őket is, főleg, hogy most már másodjára foglalkozunk a bizottság történetében Kanadával, a kanadai magyarsággal. Kíváncsi lettem volna ennek a szervezetnek a véleményére is.

Elolvasva a múltkori bizottsági ülés jegyzőkönyvét, egy-két kérdés azért megfogalmazódott bennem. Sikerült-e előrelépni a tekintetben, hogy az újonnan érkezőket és a fiatalokat egy kicsit jobban bevonják az emigrált szervezetek munkájába? Az egyik legfőbb panaszként ez hangzott el a legutolsó alkalommal. A fiatalok, akik érkeznek, sokkal inkább csak a pénzkereséssel foglalkoznak, kevésbé érdeklik őket a magyar ügyek, nem is feltétlen értik már az ottaniaknak az adott esetben meglévő ellentéteit, és sokszor kikopnak, erőtlenné válnak azok az szervezetek, ahogy az idő múlik. Sikerült-e az elmúlt években ez ügyben valami eredményt elérni? Most a Kőrösi-ösztöndíjasoktól függetlenül, hiszen az mégiscsak egy időleges dolog.

A másik pedig, hogy a kanadai-magyar kapcsolatok, üzleti kapcsolatok, befektetések fontosságáról is beszéltünk, szó volt róla három évvel ezelőtt. Akkor Szenthe Sándor főkonzul azt ajánlotta vagy javasolta, bár nem vagyok biztos benne, hogy ő javasolta, de mindenesetre azt vállalta, hogy ő ebben az ügyben szeretne közbenjárni. Sőt, az is elhangzott egész konkrétan, hogy Kanadába valamilyen bemutatkozó csomagot, portfóliót fognak vinni, megpróbálni az ottani üzleti körökben kapcsolatokat keresni és magyarországi befektetéseket ösztönözni. Én azt szeretném kérdezni, hogy három év alatt ezzel kapcsolatban történt-e valamilyen lépés.

Illetve erről nem volt szó, de engem azért különösen érdekelne, hogy van egy nagyon szélsőségesen szélsőliberális hangvételű orgánus, a Kanadai Magyar Hírlap, amelyik rendszeresen ilyen gyűlölködő hangvételű cikkeket szokott közölni. Általában a nemzeti napjainkon, nemzeti ünnepeinken, általában a konzervatív gondolattal kapcsolatban, tényleg nagyon negatív és tényleg sokszor gyűlölködésbe átcsapó hangvételű írások jelennek meg ezen a felületen. Kik ezek, kik állnak mögöttük? Honnan, kik pénzelik ezeket az erőket? Mert én úgy gondolom, hogy egyébként nagyon sokat ártanak a kanadai magyaroknak és a kanadai magyarok magyarországi megítélésének is ezek az írások, amik ezen a gyűlölködő portálon megjelennek. Köszönöm szépen.

SOMORJAI ÁGNES, a Kanadai Magyar Kulturális Tanács örökös tiszteletbeli elnöke és magyarországi megbízottja: Sok mindenre kell válaszolnom....

ELNÖK: Köszönöm szépen. Elnézést, elnök asszony! Van-e más kérdés? Csokorba gyűjtjük, és utána tud rá az elnök asszony reagálni.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Bocsánat, elnök úr, egyetlenegy kérdésem van még. Országos ernyőszervezetként működnek önök és fontosnak tartják, hogy azért lehetőleg minél több magyart képviseljenek, gondolom, azért ebbe a különböző politikai vélemények is beleférnek. Én azt szeretném megkérdezni - itt hosszas felsorolást tetszett tartani a meghívott vendégeikről -: miért tartják azt jónak és helyesnek, hogy több éven keresztül csak és kizárólag fideszes, illetve KDNP-s képviselőkkel tartanak kapcsolatot vagy látják őket vendégül a rendezvényeiken? Köszönöm.

ELNÖK: A bizottság részéről van még kérdés? *(Jelzésre:)* Ander Balázs képviselő úr!

ANDER BALÁZS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm az elnök asszonyt. Nagyon szépen köszönöm a részletes beszámolóját. Amiről én kérdeznék, egy kicsit kényesebb téma. Nagyon szeretik itt Magyarországon is elmismásolni ezt a dolgot. Tudjuk, Kanada 35 milliós államként legendásan toleráns befogadó ország, ez idáig 315 ezer magyart fogadott be, nőttek ott föl, és minden gond nélkül történt az ő integrációjuk, befogadásuk. Viszont 2008 óta, amikor Kanada eltörölte a vízumkényszert, egy szégyenletes, mondjuk úgy, hogy előzőnlés történt Kanadába innen Magyarországról is; nevezzük meg, zömmel északkelet-magyarországi cigányok vándoroltak innét ki Kanadába, elképesztő vádak hangoztatva az ország és a magyarság ellen, hogy innét mindenféle fasiszta szervezetek üldözése miatt kellett menekülniük. Egyfelől ezzel lejáratták az országot, másfelől, mivel nem biztos, hogy Kanadában a másik harminc-egynéhány millió ember különbséget tudott tenni magyar állampolgár vagy egykori magyar állampolgár és magyar állampolgár között, ezzel lejáratták az ottani kanadai magyar közösséget is. Valamikor a magyarság Kanadának Polányi Jánost tudott adni, aki 1986-ban kémiai Nobel-díjat kapott. 2008 után Magyarország Kanadának olyan bűnözőket adott, akiknek eszük ágában nem volt az integráció, ezt az országot és ezt a nemzetet csak lejáratták.

Nyilvánvaló az is egyébként, hogy ez a szervezett kivándorlás nem történhetett egyfajta ad hoc módon, hanem szervezett volt. Szeretnénk tudni egyébként azt is, hogy e mögött pontosan kik állak, milyen megfontolásból járatták le Magyarországot, hogy áll ez a helyzet most, mennyire érzi elnök asszony veszélyesnek, mondjuk azt, hogy ez a kivándorlási hullám újra felpöröghet Magyarországról. Mennyiben sikerült ezeket a gondokat, fölmerülő problémákat, amelyeket ez a hazugságkampány, rágalomhadjárat eredményezett, valamelyest lerendezni és megoldani Kanadában? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Más kérdés, vélemény? *(Nincs jelzés.)*

Amennyiben nincs, rögtön megadom a szót az elnök asszonynak. Egyrészt Szávay István képviselő úr kérdésére a lehető legrövidebben válaszolva: Somorjai Ágnes hazatelepülése volt egy alkalmas pillanat, hogy egyébként a megkeresésünk után ő szívesen beszámolna a bizottság előtt a kanadai magyarság állapotáról; tulajdonképpen Ágnes életében történt egy nagy változás, hiszen sok évtized után hazatelepült. Természetesen mi nem zárkozunk el más, akár kanadai szervezetektől sem, ha kapcsolatba lépünk, megkeresnek minket, szívesen meghívjuk őket. Nem

feltétlenül tartom szükségszerűnek, hogy itt párhuzamosan egy bizottsági ülésen legyenek jelen. Ha megkeresnek minket, meghívjuk őket, és a munkatervünkbe fölvevesszük őket. *(Szabolcs Attila megérkezik az ülésre.)*

Kicsit csatlakozva mindahhoz, amit Ander Balázs képviselő úr elmondott a magyarok megjelenésével kapcsolatban Kanadában - legyen az a két világháború közötti gazdasági világválság időszaka, a második világháború utáni időszak vagy különösen az '56-os forradalom menekültjei -: Kanadában létezik egy törvény a kanadai történelmi örökségekről, és az '56-os menekültek befogadása része ennek a kanadai történelmi örökségről szóló törvénynek. Tehát Kanadában igenis számon tartják azt, hogy '56 után azok közül az emberek közül, akik az ausztriai táborokban kivárták azt, hogy majd hova kerülhetnek, és több tízezren kerültek Kanadába, közülük mennyi művész, sportoló, jól képzett szakmunkás, mérnökember, de szinte teljesen a soproni erdészeti egyetem tanári kara rektorostul és a hallgatók kerültek Kanadába, ezzel megteremtve a kanadai erdészeti felsőfokú képzést is. Tehát valóban erre büszkék lehetnek a kanadai magyarok, de itt köszönettel tartozunk az akkori kanadai államnak a befogadásért, és ezek a magyarok bizony jó hírünket keltették a nagyvilágban és Kanadában is.

Elnök asszony, sok kérdést fölírtam, de szinte mindenre válaszolt: a Kőrösi Csoma-programra, a kanadai magyarság jelenlegi állapotára, ahol valóban én is fontosnak tartom, hogy működjön vasárnapi iskola, cserkészlet és a templomok. Szomorúan halljuk azt, hogy különösen a katolikus templomokban gond van, merthogy nincs elegendő pap és plébános.

Egy kérdést szeretnék föltenni: az állampolgárság felvétele hogyan halad? Van-e az iránt érdeklődés? Tehát a kettős állampolgárság felvételéről kérdeznék. Én egyébként azt látom, hogy az elmúlt években érkező fiatalok - akikre Szávay István képviselő úr rákérdezett, hogy hogyan kapcsolódnak be a kanadai magyarság életébe - leginkább erdélyiek és kárpátaljaiak. Honosításon is találkoztam többükkel, tehát tudom, hogy őket például ez érdekli. Még egyszer köszönöm szépen a beszámolóját.

Tapasztalatom, hogy ha nézegetem az internetes portálokat - erre Szávay képviselő úr rákérdezett -, akár Kanadában, akár Nyugat-Európában, legyen az írott vagy elektronikus sajtó, ahol ilyen szélsőséges megnyilvánulások jelennek meg Magyarországról, ezek elsősorban itthonról íródnak, a szerzők Magyarországon élnek, és a fals híreket, a negatív híreket innen továbbítják, legyen az németországi lap vagy elektronikus portál vagy Kanada. Köszönöm szépen.

Kedves Ágnes, öné a szó.

Somorjai Ágnes válasza

SOMORJAI ÁGNES, a Kanadai Magyar Kulturális Tanács örökös tiszteletbeli elnöke és magyarországi megbízottja: Akkor mindjárt fűzöm tovább ezt a témát, amit elnök úr fölhozott a képviselő úr kérdésére. Csak annyit mondanék, hogy annak a hírportálnak a vezetője alakította meg a DK kanadai fiókját. Úgyhogy a DK-nak van egy kint bejegyzett kanadai fiókja. Csak ennyit. Akkor azt hiszem, mindent tudunk, nem?

Visszatérve a másik képviselő úr kérdésére, a roma bevándorlással kapcsolatban: ez nem fordulhat már elő többet, ugyanis Kanada biztonságos országgá nyilvánította Magyarországot, tehát menekülteket Magyarországról nem fogad. Tehát hiába jön, visszafordítják. Bevezették a gyors eljárást, 45 napon belül hazaszuppolják, és nem tudják azt megcsinálni, amit eddig csináltak, lejártni Magyarországot. Volt egy-két magyar képviselő a kanadai parlamentben, akiken keresztül sikerült kapcsolatba lépni a megfelelő miniszterekkel és a magyar kormány és az akkori kanadai kormány nagyon jól együtt tudott működni ebben. Nem tudom, azóta mi

történt, mert én abban a pillanatban jöttem el, amikor Trudeau fia, a fiatal Trudeau került a kormányra. Én annyit tudok, hogy mi a Harper-kormánnyal működtünk együtt, és náluk értük el azt, hogy Magyarország a biztonságos országok listáján van. Remélem, kielégítő a válasz.

A másik szervezettel kapcsolatban - visszatérve Szávay képviselő úr kérdésére - : azért nem nagyon beszéltem a másik szervezetről, mert a másik szervezet pár éve alakult, sajnos megint magyarországi támogatással alakult, és én nem akarom bántani őket, mert most már, úgy néz ki, hogy kart karba öltve együtt dolgozunk, nagyon sok mindenben közös vezetőink vannak, és reméljük, hogy ez sikerrel fog tovább folytatódni.

Egy biztos, hogy most már egy egész kis szervezetté zsugorodott össze, mióta nem élvezzi a nagyköveti támogatást. Úgyhogy mást nem tudok mondani. Esetleg mindenre válaszoltam, vagy volna még kérdés?

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök asszony. Köszönöm szépen a válaszait, a tájékoztatását, és kívánom, hogy innen is tartsa a kapcsolatot a kanadai magyarsággal, és jó egészséget kívánunk! *(Jelzésre:)* Tessék parancsoljon!

SOMORJAI ÁGNES, a Kanadai Magyar Kulturális Tanács örökös tiszteletbeli elnöke és magyarországi megbízottja: Egy dolgot nem válaszoltam meg, hogy mi az, ami problémás, amiben segítségre szorulhatunk, és hogy miért mindig csak fideszes képviselőket hívtunk meg.

Először is, a legtöbb támogatást mindig a Fidesz-kormányok alatt kaptuk. Tehát nekünk ez nagyon sokat jelentett, hogy a Fidesztől mit kapunk, és ezért is volt a kapcsolatunk olyan jó a Fidesz-kormányokkal.

Azonkívül tankönyvekre van szükségünk, amiket megkapunk. Kulturális programokra van szükségünk, amiben szintén támogat a kormány minket. Jelen pillanatban, azt mondhatom, hogy kezd kialakulni egy olyan biztonságérzete a kint élő magyarságnak, ami azelőtt nem volt meg. Azelőtt mindig félték Magyarországtól, mindig félték az itt lévő politikai áramlatoktól, és most először érezzük, most jöttem el nemrég, tehát mondhatom így, hogy: érezzük azt, hogy a diaszpórával is foglalkozik a kormány. Magyarország odafigyel a diaszpórára, segíti és támogatja a diaszpórát. Ez a jelenlegi helyzet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm Somorjai Ágnesnek, hogy itt volt közöttünk. Köszönöm szépen a tájékoztatóját. *(Somorjai Ágnes távozik az ülésről.)*

Gróf Széchenyi István születésének 225. évfordulójáról való megemlékezésről szóló H/9446. számú határozati javaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Áttérünk a második napirendi pontunkra, a gróf Széchenyi István születésének 225. évfordulójáról való megemlékezésről szóló határozati javaslatra. Lázár János, L. Simon László, Firtl Mátyás és Szászfalvi László képviselő urak önálló indítványáról van szó. Részletes vitára kerül sor.

Tájékoztatom a bizottságot, hogy két szakaszban fogjuk tárgyalni a javaslatot. Először is, a részletes vita első szakasza arról fog szólni, hogy megfelel-e a határozati javaslat az alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek, majd a részletes vita második szakaszában szavazunk az előttünk lévő öt módosító javaslatról, amelyek technikai, nyelvhelyességi módosító javaslatok.

Kérdezem, hogy a kormány részéről érkezett-e valaki ehhez a témához, jelen van-e? *(Nincs ilyen jelzés.)* Amennyiben nem, úgy akkor megelégszünk, és örülünk, hogy Szászfalvi László képviselő úr az előterjesztők nevében jelen van.

Tisztelt Bizottság! A részletes vita első szakaszában tehát arról tárgyalunk, hogy a határozati javaslat megfelel-e az alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek; illeszkedik-e a jogrendszer egységébe; megfelel-e a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek; megfelel-e a jogalkotás szakmai követelményének.

Kérdezem a bizottságot, hogy ebben a szakaszban kíván-e valaki szólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem. Köszönöm szépen.

Akkor a részletes vita második szakaszára kerül sor. Az 1. módosító javaslat, amely érkezett a határozati javaslatához Petneházy Attila képviselő úr részéről, az első mondatban lévő helyesírási hibát javítja ki. Kérdezem az előterjesztők nevében az alelnök urat, hogy támogatja-e a módosító javaslatot.

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság alelnöke, előterjesztő: Elnök Úr! Támogatjuk, és szeretném jelezni, hogy mind az öt módosító indítványt támogatjuk az előterjesztők nevében.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor ezt rögzítjük, hogy mind az ötöt támogatják. Kérdezem a bizottságot, van-e ehhez kérdés, hozzászólás. *(Nincs ilyen jelzés.)*

Ki az, aki egyetért a módosító javaslattal? Aki igen, azt kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Aki nem? *(Senki sem jelentkezik.)* Aki tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság egyhangú igennel elfogadta. Szeretném jelezni, hogy közben Szabolcs Attila alelnök úr megérkezett, így tehát összesen 8 szavazatunk van, 8 igennel döntöttünk az első módosító mellett.

A 2. módosító javaslat Gyopáros Alpár képviselő úré, szintén nyelvhelyességi, „mely szerint” kitétel helyett „miszerint” szerepeljen. Kérdezem a bizottságot, van-e ehhez kérdés, hozzászólás. *(Nincs ilyen jelzés.)*

Ki az, aki egyetért a módosító javaslattal? Aki igen? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Aki nem? *(Senki sem jelentkezik.)* Aki tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság egybehangzó igennel támogatta.

A 3. módosító javaslat szintén Gyopáros Alpár képviselő úré. A határozati javaslat 2. pontjának szövegpontosítását javasolja, az „egy tudományos szimpózium” kapcsán az „egy” szócska maradjon ki. Kérdezem a bizottságot, van-e ehhez kérdés, hozzászólás. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nincs.

Ki az, aki egyetért a módosító javaslattal? Aki igen? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Aki nem? *(Senki sem jelentkezik.)* Aki tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság minden tagja támogatta.

A háttéranyag 4. pontjában ugyancsak Gyopáros Alpár képviselő úr a határozati javaslat 3. pontjának szövegmódosítását javasolja, a Magyar Postánál a Posta elnökét nevesíti, Magyar Posta emlékbélyeg kiadása és „Széchenyi István születésének emléke előtt” kiegészítést javasolja. Kérdezem a bizottságot, van-e ehhez kérdés, hozzászólás. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nincs.

Ki az, aki egyetért a módosító javaslattal? Aki igen? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Aki nem? *(Senki sem jelentkezik.)* Aki tartózkodott? *(1)* A bizottság 1 tartózkodással és 7 igen szavazattal a módosító javaslatot támogatta.

Az utolsó módosító javaslat, az 5. pontban, a „megemlékezzék” kitétel helyett „emlékezzék meg” szóösszetétel szerepeljen, Gyopáros képviselő úr módosításában. Kérdezem a bizottságot, van-e ehhez kérdés, hozzászólás. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nincs.

Ki az, aki egyetért a módosító javaslattal? Aki igen, azt kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Aki nem? *(Senki sem jelentkezik.)* Aki tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság 8 igen szavazattal a módosító javaslatot támogatta.

Miután több módosításról nincs tudomásunk, ezért kérdezem a bizottságot, hogy a részletes vitát lezárjuk-e. Aki igen, azt kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Aki nem? *(Senki sem jelentkezik.)* Aki tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem szavazat és tartózkodás nélkül a bizottság egyhangúlag lezárta a részletes vitát.

Másrészt dönteni kell a részletes vitáról szóló jelentés elfogadásáról, azzal, hogy a döntés egyben a határozati házsabály 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak való megfelelést is jelenti. Ki az, aki ezzel egyetért? Aki igen, azt kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Aki nem? *(Senki sem jelentkezik.)* Aki tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság egybehangzó igennel elfogadta. Köszönöm szépen. *(Szászfalvi László és Bóna Zoltán távoznak a bizottság üléséről.)*

Gazdasági és munkaerő-piaci feltérképezések a Kárpát-medencei régiókban (a 2015 a külhoni magyar szakképzés éve keretében végzett kutatások eredményeinek bemutatása)

Áttérünk a harmadik napirendi pontunkra. Tisztelettel kérem Kántor Zoltánt, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatóját, hogy az előterjesztői asztalnál foglaljon helyet, illetve Csité Andrást, a HÉTFA Elemző Központ alapítóját és ügyvezetőjét is. *(Megtörténik.)*

A napirendi pontunk címe: gazdasági és munkaerő-piaci feltérképezések a Kárpát-medencei régiókban. Ez kapcsolódott a tavalyi tematikus évhez, mely szerint 2015 a külhoni magyar szakképzés éve volt, és ehhez kapcsolódott ez a kutatás.

Köszöntöm az előadóinkat. Köszöntöm még egyszer az igazgató urat, illetve Csité Andrást a HÉTFA Elemző Központ részéről. Önöké a szó! Kántor Zoltán igazgató úr!

Dr. Kántor Zoltán előadása

DR. KÁNTOR ZOLTÁN, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója: *(Az előadást projektoros kivetítés szemlélteti.)* Jó napot kívánok! Tisztelettel üdvözlünk mindenkit. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Urak! Tisztelt Meghívottak! A Nemzeti összetartozás bizottságában is szó esett már a 2015. a szakképzés éve programról, illetve más nemzetpolitikai fórumokon is gyakran beszámoltak a program különböző elemeiről, viszont a kutatási háttérrel még nem születtek beszámoló, mindeddig csak egyetlen egy konferencia keretében.

Mint önök jól tudják, a Nemzetpolitikai Államtitkárság 2012 óta meghirdeti a tematikus éveket, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet pedig partnerekkel közösen tudományos megalapozást ad ezeknek a tematikus éveknél. Korábban, amíg oktatási vonatkozású évek voltak, a külhoni magyar pedagógusszervezetekkel működtünk együtt, 2015-ben pedig elsősorban a HÉTFA Kutatóintézettel.

Beszélnék egészen röviden arról a logikáról, hogy hogyan gondolkodunk ezekről a kérdésekről. Már 2011-ben „Magyar nemzetpolitika - A nemzetpolitikai stratégia kerete” dokumentum kidolgozásánál azt lokalizáltuk, hogy a legnagyobb veszteség a magyar oktatási útvonalról az iskola- és intézményváltásnál van, és kiderül a későbbi kutatásainkból és más kutatásokból, hogy a 8-9. után történik egy még nagyobb veszteség, amikor gimnázium-, illetve szakiskola-választásról van szó. Azt mondhatjuk, míg viszonylag sokaknak sikerül eljutni gimnáziumba, mármint azoknak, akik szeretnének gimnáziumba járni, addig azok, akik szakiskolát

választanának, nagyon sokan arra kényszerülnek, hogy többségi nyelvű iskolát válasszanak, és letérnek a magyar oktatási útvonalról.

Itt vannak vázlatosan a tematikus évek, és pedig, hogy oktatási központú évekről volt szó, utána pedig átmenet az oktatásról a munkaerőpiac-kutatás felé. Itt van ugyancsak vázlatosan, hogy az adott oktatási tematikus éveinkben milyen programokkal próbálta az államtitkárság ösztönözni a szülőket, fiatalokat, hogy magyar iskolát válasszanak, ez egyben olyan programokkal is járt, hogy az adott oktatási ciklus minőségének az emelését is megcéloltuk.

A szakiskolások éve a sárgával jelölt kérdésekre összpontosít, itt látjuk az opciókat a 8. és 9. elvégzése után. Amennyiben a szülőföldön tanul magyarul, azokra összpontosítunk, akik a szakoktatásban folytatják.

El kell mondjak néhány dolgot a kisebbségi magyar szakiskoláról, és itt ellentétbe állítottam a magyarországi szakiskolát a külhoni magyar szakiskolával, és két dolgot emelnék ki. A tömbvidéket leszámítva egy interetnikus közegben léteznek ezek a szakiskolák, persze ez a többi iskolára is igaz. A külhoni magyar szakiskola annyival több, annyival más, mint egy magyarországi szakiskola, hogy egyben a nemzeti integráció, a nemzeti reprodukció intézménye is, a magyar oktatási útvonalon való megtartás intézményre, a versenyre, akár úgy is fogalmazhatnánk, az interetnikus gazdasági versenyre való felkészítés intézménye, de egyben kulturális központ és esetenként magyar továbbképző intézmény is.

Amikor a szakiskolásokról beszélünk, és erről a fordulatról, hogy a hangsúly áttevődik, a mondjam úgy, klasszikus nemzetpolitikáról a gazdaságfejlesztésre, a gazdasági nemzetpolitikára, akkor azt mondhatjuk, hogy a két vagy három pillérnek egyszerre kell érvényesülni annak érdekében, hogy a szülőföldön maradjanak a külhoni magyarok, és hogy egyfajta gazdasági előnyre tegyenek szert a magyarok. Tehát a kettő, pontosabban a három pillérnek - a magyar államhoz való kötődés megerősítése a harmadik pillér - egyszerre kell működni, hogy a megmaradás, az otthon maradás követelménye azok számára, akik otthon akarnak maradni, teljesüljön.

2015-ben úgy kezdtük el ezt a kutatást, hogy elkészült egy szakiskolai kataszter, megvannak az összes külhoni magyar szakiskoláról az intézményi adatok, a képzéstípusok, a diákok létszáma, a képzés nyelve. Történt egy kérdőíves felmérés, szinte nyolcezer szakiskolás hallgatót mértünk fel, a véleményükre voltunk kíváncsiak a szakiskolákról, a jövőbeni terveikről, illetve az idej kutatást megalapozó felmérésnek tekintjük a helyi vállalkozókkal történő kérdőíves vizsgálatot, és ami a legfontosabb - amiről majd Csige András fog beszélni -, regionális munkaerő-piaci tanulmányokat kezdtünk el végezni a HÉTFA Kutatóintézet irányításával, illetve ehhez tartozik még egy iskolaválasztási motivációkutatás, amelyben 8.-osokat, 9.-eseket kérdeztünk meg arról, hogy hogyan képzelik el a jövőjüket. Természetesen ez alapján összefüggéseket, trendeket, javaslatokat fogalmaztunk meg, és ezeket folyamatosan összevetjük a helyi gazdaságfejlesztési és más nemzetpolitikai stratégiákkal.

Az együttműködésben több intézet vett részt, a szakmai tudást a HÉTFA adta, de a CESCO-ról is beszélhetnénk és a Bethlen Gábor Alapkezelő és az államtitkárság is részt vett a Kutatóintézet mellett ebben az egész folyamatban.

Két dologról beszélnek a következőkben: a szakiskola és vállalkozók közötti együttműködés. Abból indulunk ki, hogy a külhoni magyaroknak relatív hátrányuk van a munkaerőpiacon, és az igazi kérdés, hogy hogyan lehet ezt a relatív előnyt elérni, komparatív előnyöket a munkaerőpiacon. Itt a szakiskola, amennyiben jól működik, képzett munkaerőt ad, és egyfajta szakmai ethosszal rendelkezők hagyják el a magyar szakiskolát. Meg kell célozni azt, hogy a magyar szakiskolát végzőről

elterjedjen, hogy ő képzettebb, becsületesebb, könnyebben átképezhető, ezzel tudnak előnyösebb helyzetbe kerülni. Elengedhetetlen az együttműködés a vállalkozókkal, hisz nagyon sokszor kiderül, hogy nem olyan szakmunkásokat képeznek a szakiskolák, akikre a vállalkozóknak szükségük van. Tehát egy együttműködés a szakiskola és a vállalkozók között azt eredményezheti, hogy a vállalkozó a know-how-t átadja, modern eszközökön gyakorolhatnak a szakiskolások, esetleg ösztöndíjakat is biztosíthat számukra. Egyik kulcskérdésnek látjuk az együttműködés elősegítését, amelyre azért több program is épül, amelyeket az államtitkárság működtet.

Ugyanakkor pedig, ha a vállalkozót és a közösséget nézzük, egyrészt abban teljes egyetértés van, hogy jó lenne, ha a külföldi magyar vállalkozók jobban teljesítenének, nagyobb profitot termelnének, de egyben nemzetpolitikai célt akkor tudunk elérni, ha ennek az eredményeiből a közösség is részesül. Tehát itt etnikai hálózat létrehozása a fő cél, és így akkor kölcsönösen tudják egymást segíteni a gazdasági szereplők és a közösség.

Lényegében azzal zárom itt a gondolataimat, hogy a sikeres közösségépítést a külföldi magyar szereplők közötti sikeres együttműködés eredményezheti, ha itt egy összehangolt helyi és magyarországi nemzetpolitika valósul meg ezen a területen.

Mielőtt átadom a szót Csíste Andrásnak, néhány anyagot kiosztok a képviselőknek, illetve átlapozásra a kutatás anyagait átadom. *(Megtörténik.)*

ELNÖK: Tessék parancsoljon, Csíste András!

Dr. Csíste András előadása

DR. CSÍSTE ANDRÁS, a HÉTFA Elemző Központ alapítója és ügyvezetője: Köszönöm szépen, elnök úr, köszönöm a lehetőséget. Képviselő Urak!

A regionális munkaerő-piaci vizsgálatot és ehhez kapcsolódóan a szakképzési szisztéma felmérését első körben 13 külföldi térségben valósítottuk meg. Ezeket megpróbáltuk a fent lévő térképen feltüntetni. Három járásban a Felvidéken, három járásban Kárpátalján, három megyében Erdélyben, két vajdasági körzetben, illetve Eszék-Baranya megyében és a Muravidéken hajtottuk végre azt a mélyfúrást, amit egységes módszertan szerint az ottani szakképzés helyzetére, illetve a munkaerőpiac állapotára vonatkozóan végeztünk.

Ezen a térképen egy kicsit mást is feltüntettem, mert a színezés azt mutatja, hogy a Kárpát-medence gazdasági fejlettsége az Európai Unió átlagához viszonyítva most hogy néz ki, és minél inkább pirosabb vagy sárgább egy szín, annál inkább mutatja, hogy az a térség megközelíti, vagy éppen meg is haladja az Európai Unió átlagát, és minél kékebb a szín, annál inkább mutatja, hogy az alig-alig éri el akár az Európai Unió átlagának a 20 százalékát is. Ilyen térség Kárpátalja.

Ez az a gazdaság tér, amiben a magyar nemzetpolitika és a gazdaságfejlesztés irányába mozgó nemzetpolitika mozog, és egy-két evidenciát ki kell jelentenünk, amikor a mozgásterünket fel akarjuk mérni. Egyrészt azt, hogy ma a magyar népesség zöme, és elsősorban a külföldi magyar népesség jelentősen az Európai Unió fejlettségének átlaga alatt maradó térségekben él.

Azt is látnunk kell, hogy ezek a térségek Európán belül is és a Kárpát-medencén belül is mezőgazdaságibb jellegűek, mint az átlag, és nagyon erős a kivándorlás. Ezen a térképen az is látszik, hogy a fejlettség, ha tetszik: a gazdasági teljesítmény egyrészt a nyugati, Bécshez közeli, Bécs-Pozsony-Győr-övezetre koncentrálódik, ahogy keletre mozgunk, Budapest emelkedik ki a maga teljesítményével, és ha még inkább keletre jövünk, annál gyengébb a gazdasági teljesítmény. Ebből a gyenge teljesítményből két térség, két város, Kolozsvár és Temesvár ugrik ki.

Engedjék meg, hogy egy rövid felvillantás erejéig az 1910-es fejlettségi helyzetet is felvillantsam önöknek, aminek talán az a legfontosabb üzenete, hogy a fejlettségi szerkezetben az elmúlt száz évben, a gazdasági fejlettség térbeli szerkezetében az elmúlt száz évben igazán jelentős strukturális változás nem következett be. Természetesen vannak elmozdulások, ilyen elmozdulás az Alföld és a Délvidék negatív pozícióvesztése és Erdélyben azok a piros foltok, amik mutatják a magasabban fejlett térségeket, jellemzően a szász vidékek. Tehát az a népességmozgás, ami végbe ment az elmúlt száz évben, az hatott a gazdasági fejlettségi szerkezetre.

De például Kárpátalja, például Erdély északi részei vagy a Felvidék keleti részei, ahogy 1910-ben, úgy ma is a fejletlen, vidékies, periférikus térségek közé tartoznak. Ez az a közeg, amiben a szakképzést, a gazdaságfejlesztés lehetőségeit vizsgálni lehet.

Ha a szakképzés irányába mozgunk, és azt nézzük meg, hogy mi az a közpolitikai relevanciájú kérdés vagy döntés, polgári döntés, ami a szakképzésre irányuló fejlesztést, közpolitikát meghatározza, akkor egy iskolaválasztási döntést találunk ott, amit, ahogy Zoltán kollégám és barátom is fogalmazott, van, hogy a 8. és a 9. környékén hoznak meg a gyerekek és hoznak meg a szülők. Ez az iskolaválasztási döntés egyrészt arra irányul, hogy valamifajta gimnáziumi, líceumi irányba indítsam a gyerekeket, vagy pedig a szakma, a szakképesítés irányába. És a másik nagy kérdés az a külhoni térségekben, hogy ezt magyar nyelvű oktatási rendszerben valósítsam-e meg, vagy pedig az államnyelviben. Ez az a két kérdés, amiben a nemzetpolitika befolyást akar gyakorolni, és a jó nemzetpolitika, a jó külhoni gazdaságpolitika azt a döntést akarja előremozdítani, hogy az arra termett fiatalok és a szüleik a szakképzést és a magyar nyelvű szakoktatást válasszák.

Azt látjuk a vizsgálatokból, hogy nagyjából három olyan csoport azonosítható, amelyeknek a döntései eltérő mintázatúak, eltérő szempontokat vesznek figyelembe. A szakképzésben, de nyilvánvalóan még inkább a gimnáziumi, líceumi mezőben megvan az a magyar világ, azok a magyar családok, amelyek büszkén vállalják magyarságukat; az ő személyi, családi identitásukban a nemzethez való tartozás fontos, és más szempontot nem is különösebben érvényesítenek az iskolaválasztásnál.

A másik jelentős, vagy ennél lényegesen jelentősebb csoport az érvényesülni akarók, akiknek a döntését egyrészt az iskola minősége befolyásolja, másrészt pedig az, hogy az etnikai versenyben olyan tudáshoz, készséghez, képességekhez, akár nyelvismerethez juttassák a gyermekeiket, amivel aztán később a jövőben helyt tudnak állni.

És vannak az alapvetően rövid távú döntést hozó családok, egyének, akiket viszonylag egyszerű eszközökkel is befolyásolni tudunk a döntéshozatalban, a választásban, akiket kisebb fajta támogatással, előnyökkel befolyásolni lehet, hogy a gyereket hova írassák.

Ez az a három csoport, amelyből az érvényesülni akarók és a rövid távú döntéseket hozók azok, akik jellemzően megjelennek a szakoktatásban. Ehhez talán még annyit mondanék, hogy nagyon világosan kell látnunk a magyar nyelvű középfokú szakképzésben részt vevők családi helyzetét, azt, hogy kik ezek társadalomszociológiailag, társadalomstatistikailag. Látnunk kell, hogy ezek jellemzően, ahogy Magyarországon is, a rosszabb családi háttérű, gyengébb iskolai teljesítményt felmutató gyerekek, nagyon sok esetben tanulási problémákkal is küszködve. Tehát azok a problémák, amik megjelennek a hazai szakoktatásban, azok a külhoni szakképzésnek is problémái.

Látható egy konfliktus egyrészt az érvényesülni akarók, másrészt pedig a rövid távú döntéseket hozók motivációiban. Erre majd egy kicsit később is visszatérek, de a

konfliktusra nagyon figyelniük kell, mert amit egyrészt a támogatással kiváltunk, az gyakran nem az a pozitív hatás, vagy vannak olyan negatív következmények, amiket kezelniük kell. Erről egy kicsit később majd beszélni fogok.

Nézzük meg, azt javaslom, hogy milyen a nyelvismerete és a nyelvhasználata a külhoni magyar szakképzésben részt vevő gyerekeknek. Azt látjuk, hogy ezek 70-80 százalékban a mindennapokban döntően magyarnyelv-használók, a Felvidéken kicsit alacsonyabb az arány, Erdélyben egy kicsit talán magasabb. De alapvetően azt mondhatjuk, hogy ezek magyar etnikai, családi környezetben lévő, magyar nyelvet használó gyerekek. Ugyanakkor ez probléma is abból a szempontból, hogy az államnyelvet jellemzően vagy sok esetben rosszul ismerő gyerekek, és sok esetben a magyar nyelvű szakképzést azért választják a gyermekek, merthogy csak magyarul tudnak, nem beszélnek az adott utódállam hivatalos nyelvét.

Nézzük meg azt, hogy mennyire akarnak ezek a gyerekek otthon boldogulni. Megkérdeztük őket, megpróbáltuk felmérni egy alapvetően nagyon jelentős kivándorlás jellemezte térben -Kárpátalja, Erdély jelentős része, a Délvidék ilyen -, hogy mekkora az elvagyódás, mekkora a külföldre való elvándorlási szándék ezekben a gyerekekben, és azt láttuk, hogy valamivel több mint minden ötödik gyerek hosszabb időre külföldre szeretne menni. Ezeknek a külföldre vágyódó gyerekeknek az aránya Kárpátalján eléri az egyharmadot, ugyanakkor azt is látjuk, hogy ezek a gyerekek nemigen beszélnek idegen nyelvet, tehát, ha külföldre mennek, lehetőségük van rá, akkor is Nyugat-Európában jellemzően csak olyan munkaerőpiaci pozíciókat tudnak elfoglalni, amihez nem kell ottani magas szintű nyelvismeret, és nagyon egyszerű fizikai foglalkozásokat tudnak csak ott ellátni. Tehát lehet, hogy ha elmennek, akkor a jobba lépnek, de ez a jobb mindenféleképpen alacsonyabb presztízsű, mint amit otthon betölthetnek.

Azt látjuk, most már rákanyarodva arra, hogy milyen a magyar nyelvű szakképzés helyzete, hogy sem nem jobb, sem nem rosszabb, mint az államnyelvű szakképzése, egy-két kivételtől eltekintve, ilyen Kolozsvár, ilyen Beregszász, ahol jelentős magyarországi támogatással sikerült létrehozunk új közép- és felsőfokú szakképző intézményt. Ezek kiemelkednek minőségi szigetként a meglehetősen alacsony presztízsű és inkább rossz állapotban lévő szakképzési mezőből.

Magyarország és Szlovákia, a Felvidék esetében azt látjuk, hogy megindult egy hozzáidomulás az új piaci igényekhez, de ez a fajta alkalmazkodás a gazdasági lehetőségekhez, szükségyszerűségekhez más területen mind Kárpátalján, mind Erdélyben, mind pedig a Délvidéken rendkívül lassú. Az a duális szakképzés irányába történő elmozdulás, ami Magyarországon is és a Felvidéken, Szlovákiában is jellemző, ide még nem ért el, és inkább azt láttuk, hogy egy lassú leépülési folyamatban van ez a magyar nyelvű középfokú szakképző szisztéma.

Külön problémaként azonosítottuk azokat az intézményeket, ahol az államnyelven és a magyar nyelven is oktatás történik. Nekünk az a tapasztalatunk, hogy ezeket a kéttannyelvű intézményeket jellemzően nem a magyar érdekek mentén irányítják, és mintha ezek az intézmények az etnikai versenyben minket inkább hátrébb vagy rosszabb helyzetbe, rosszabb pozícióba vinnének.

Még egy problémáról meg kell emlékezni, ez elsősorban a Felvidéken azonosítható, és ott is interetnikus környezetben. A magyar nyelvű szakképző intézmények látványosan és láthatóan kevesebb fejlesztési forrást kapnak, ami aztán odavezet a tanulógarda tekintetében, hogy nagyon egyszerűen fogalmazva a magyar alsó középosztály minőségi problémák miatt, a magyar nyelvű képzés minőségi problémái miatt a szlovák nyelvű szakképzésbe írattja a gyerekeit, és a rövid távú támogatások révén pedig alacsony iskolázottságú, perifériális, gyakran szegregátumokban élő családok gyerekei azok, akik egyre nagyobb arányban vannak

jelen a magyar szakképzésben. Itt látni kell, hogy a roma közösségek és a magyar közösségek közötti együttélés egyáltalán nem harmonikus, és beindult ezeknek az iskoláknak egy ilyenfajta társadalmi lecsúszása. Ezzel nekünk kezdenünk kell valamit, azt gondolom, és itt a mi feladatunk, a magyar nemzetpolitika feladata, hogy végiggondolja, hogy ezeknek a szegregátumokban élő roma közösségeknek a felzárkóztatásáért mit tudunk tenni akár a szakképzés segítségével is.

Ezen a slide-on fölsvillantottuk a hiányszakmákat, mik azok a területek, képzések, szakmák, amiket a gazdasági szereplők ezekben a térségekben hiányolnak, amire nagyobb kereslet lenne. Én nem emelnék ki ebből semmit, mert az látszik, hogy lényegében mindenben hiány van, egyrészt a kivándorlás, a szakképzett munkaerőnek a nyugati munkavállalása miatt a szakképzett munkaerő állománya ezekben a térségekben láthatóan csökken, és mindenhol hiány keletkezik a jó minőségű, felkészült mesterember, szakember iránt, ugyanúgy az építőiparban, a mezőgazdaságban, a turizmusban, de még az olyan egyszerű betanított munkák iránt is, mint a varrónőség, ami azt is jelenti, hogy tulajdonképpen bárhova is teszünk fejlesztést, bármilyen szakma irányába, ha az minőségi és találkozik a piaci igényekkel, akkor az be fog futni és nagy kereslet lesz az ott végző szakemberekre.

A fejlesztési irányokról is engedjenek meg néhány gondolatot, hogy mik azok a fejlesztési irányok, lehetőségek, amiket a nemzetpolitikának a jövőben ezen a területen érdemes a mi kutatási eredményeink, tapasztalataink alapján előnyben részesíteni.

Ha valamit ki akarnék emelni ebből a szerteágazó javaslatcsomagból, akkor talán a minőség fogalmát emelném ki, nevezetesen azt, hogy ahhoz, hogy mi a Kárpát-medencei etnikai versenyben helyt tudjunk állni, és a magyar közösséget és ezeknek a térségeknek a nemcsak magyar, hanem ott élő többnemzetiségű közösségeit meg tudjuk erősíteni, nekünk a szakképzésben is és másban is minőséget kell kínálnunk, ha tetszik, erősítenünk kell azt, hogy a magyar legyen a szakképzésben is a minőséget kínáló képzés nyelve és a kerete, szervező kerülete. Nagyon komoly teendőink vannak mind az épület-, az eszközállomány, a tananyag, az oktatói gárda, a gyerekekkel való mindennapi törődés területén, a tutorálás, a gyakorlati képzés területén vannak előrelépési lehetőségeink, és én azt gondolom, hogy bizonyos nagyvárosokban a kolozsvári és a beregszászi példára létre kell hozni az önálló, új magyar képzőközpontokat, szakképző központokat. Azt gondolom, nehezen tartható például az, Marosvásárhelyen egyetlen egy önálló magyar tannyelvű szakképző iskola sincsen. A gyakorlatorientáltság irányába is lépünk kell.

A kolozsvári siker azt mutatja, hogy a vállalkozók, mind a nagyvállalati, mind a kkv-szektor, örömmel fogadja ezt a közelítést, ezen az úton tovább kell mennünk. A magyar iskolákat, épp a magyarországi jó gyakorlatok alapján, fel kell készítenünk arra, illetve segítenünk kell abban, hogy a vállalkozói szférával jó együttműködések, tartalomteli együttműködések tudjanak létrehozni.

És természetesen a vállalkozóvá válást lehetővé tevő szakmákra kellene nekünk koncentrálnunk mind a mezőgazdaságban, mind a turizmusban, mind pedig a hagyományos szolgáltató ágazatokban. A vállalkozóvá válás erősítését nemcsak azért tartanám fontosnak, mert ez az év a fiatal magyar vállalkozók éve, hanem azt gondolom, hogy az önálló vállalkozói egzisztencia a magyar közösségek hosszú távú fennmaradásának egyik társadalmi záloga.

Az oktatói gárda esetében is nagyon komoly lemaradások, hiányosságok vannak. Azt gondolom, hogy itt hazai fejlesztéspolitikai eszközökkel viszonylag gyorsan el lehet érni, hogy nőjön a szakoktatói gárda megbecsültsége, de elsősorban erőforrást, pénzt kell erre fordítani. Ugyanakkor látnunk kell azt, hogy főleg a vegyes etnikumú területeken gyakran azért nem magyarul oktatnak egy-egy

szakot, mert nincsen meg hozzá a magyar nyelvű szakoktató. Itt innovatív megoldásokkal, akár például a vasárnapi iskola tapasztalatai alapján is, ki kell találnunk azt, hogy hogyan lehet ezeket a hiányterületeket felszámolni. Azt láttuk, hogy érdemes folytatni a nemzetpolitikában ezeknek a gazdaságfejlesztési alrendszereknek a kiépítését. Nagyon fontos hálózatok jöttek itt létre, erősödtek meg, és nem kellene ezt a fajta lendületet veszni hagyni, ami a 2015-ös évet jellemezte.

Összefoglalóan azt gondolom, hogy a magyar gazdaság jelenlétét a Kárpát-medencében, az ezekben a térségekben élő magyar és más nemzetiségű polgárok helyzetét akkor tudjuk a szakképzés területén erősíteni, hogyha abban a minőséget, a minőségi képzés lehetőségét, a minőségi képzés feltételeit erősítjük meg.

Nagyon szépen köszönöm, hogy meghallgattak.

Hozzászólás

ELNÖK: Köszönöm szépen az igazgató úrnak és az ügyvezető igazgató úrnak a tájékoztatását a kutatással kapcsolatban. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kérdésük, véleményük van-e. Amennyiben van, azt most tegyék meg! *(Nincs ilyen jelzés.)*

Amennyiben nincs, úgy én szeretnék egy kérést tolmácsolni önök felé, hogy ebben az egyébként igen fontos ügyben tovább tudjunk lépni. Én is nagyon fontosnak tartottam 2015-ben, mint tematikus évben, hogy tulajdonképpen a szakképzéssel ráfordultunk a határon túli területek gazdaságélénkítése irányába, ami most folytatódott a fiatal vállalkozók évével, és mindemellé a gyakorlatban már társul egy-egy gazdasági csomag is, ami a határon túlra jut el. Itt most már van egy konkrétum a Délvidékkel kapcsolatban, egy hitelcsomag a Felvidék kapcsán. Ha jól tudom, Kárpátalja felé irányul majd a következő ilyen gazdaságélénkítő, magyar vállalkozókat, vállalkozásokat segítő csomag, és akár a muravidéki magyaroktól is hallottuk, hogy ők is készülnek projektekkel, hogy ha sorra kerülnek, akkor ők is hogyan tudnak ebbe bekapcsolódni.

Tehát fontos a szakképzés, a gazdaságélénkítés. Elhangzott Csité András ügyvezető úrtól, hogy a kutatás alapján vannak javaslatok arra nézve, hogy hol volna nagyon-nagyon szükség szerű, mik azok a csomópontok, fő bázisok, ahol szakképző központot kellene indítani. Itt elhangzott az elmúlt időszakból két pozitív példa, a kolozsvári, ahol a református líceum épületében az akkori főkonzul segítségével, vállalkozások bevonásával, gyakorlati helyek bevonásával sikerült elindítani a szakképzést, illetve a beregszászi főiskola, ahol a főiskola szárnyai alatt indult el szakképzés.

Várnánk arra nézve egy jelzést a bizottság felé, akár Kántor Zoltán igazgató úron keresztül, hogy mi az, amit mi, mint bizottság támogassunk, hogy na, akkor Marosvásárhelyen, na, akkor a Délvidéken melyek azok a központok a felmérés alapján, és hogy milyen szakterületek kapcsán, hiszen önök részletesen foglalkoztak a hiányszakmák ügyével is. Ha erre kaphatunk egy javaslatot, azt köszönjük szépen.

Amennyiben a bizottság tagjai részéről nincs több kérdés, vélemény, úgy nagyon-nagyon szépen köszönöm Kántor igazgató úrnak a tájékoztatóját, a bizottság előtti ismételt megjelenését. Számítunk az ön és az ön által képviselt szervezet szakértelmére a jövőben is. És köszönöm szépen Csité Andrásnak és a HÉTFA Intézetnek az anyagát is. Nagyon hasznos volt, köszönöm szépen.

Egyebek

Utolsó napirendi pontunk az egyebek. Szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy amit ma tudunk a bizottsági elnöki értekezletek után, vélhetően április végén, 26-a környékén lesz benyújtva a költségvetés. Tehát a májusi hónap lesz a

költségvetési vita hónapja, mind a bizottságban, mind a parlament plenáris ülésén, és a tervek szerint június elején lesz a 2017-es költségvetés tervezett elfogadása.

Szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy április vége felé Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter úr elfogadta a meghívásunkat. A szokásos évi meghallgatásán túl felkértük, hogy mivel a közelmúltban a szomszéd országokban járt, leginkább a bukaresti látogatására vagyunk kíváncsiak, annak a nemzetpolitikai kihatásaira, hogy sikerült-e valamilyen eredményt elérni ott. Tehát elfogadta a felkérésünket és várjuk az időpontot, ami április második felére tehető.

Van-e az egyebekben egyéb kérdés, hozzászólás? *(Jelzésre:)* Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Igen, két dolog lenne, elnök úr. Az egyik az, hogy én az elnök urat szeretném arra kérni, hogy kezdeményezzen egy egyeztetést Németh Zsolttal, a Külügyi bizottság elnökével azzal kapcsolatban, hogy a Külügyi bizottság rendszeresen, továbbra is foglalkozik nemzetpolitikai témákkal, és ezért érzek némi diszharmóniát, hogy finoman fogalmazzak így, saját magunk között. Gondolok például arra, hogy a Külügyi bizottságnak nemrégiben volt egy meghallgatása, ahol Brenzovics László, illetve a különböző magyar szolgálatok vezetői az ukrajnai és kiemelten a kárpátaljai és a kárpátaljai magyar helyzetről adtak tájékoztatást.

Én megkértem a jelen lévő képviselőtársaimat, hogy azért ott is kérdezzenek rá, hogy mi erről miért nem tudunk. Elég cinikus volt Németh elnök úr válasza azzal kapcsolatban, hogy végül is van lehetőségünk nekünk is elmenni oda, ha éppen akarunk, képviselőként. Én azért ezt nem tartom túl szerencsésnek.

Értem én, hogy Németh képviselő úr nehezen emészti meg, hogy a mi bizottságunk létrejött, és külön foglalkozunk ezekkel az ügyekkel, és ezekre már nem ő tud akkora befolyást gyakorolni, mint korábban, de úgy gondolom, hogy akkor viszont az elnök úrnak kellene adott esetben ezt finoman jeleznie és egy kicsit próbálni a bizottságunk lehetőségét és a mozgásterét tágítani. Úgyhogy én mindenképpen tisztelettel arra kérném az elnök urat, hogy ez ügyben legyen valamilyen szóváltás önök között.

Ha egy ilyen fontos ügyről egy parlamenti tájékoztató van itt az épületben, én úgy gondolom, az úgy helyes, ha a bizottság tagjai erről tudnak. Sokkal helyesebb lenne, ha a bizottságok együttes ülést tartanának, de ha nem, akkor legalább arra méltóztasson már a Külügyi bizottság, hogy a mi bizottságunk képviselőit értesíti arról, hogy egyébként ilyen témák náluk napirenden szerepelnek, és ne nekünk kelljen adott esetben ezt kibányászni a parlamenti bizottsági napirendeiből. Ez lenne az egyik.

A másik pedig az, hogy szeretnék felolvasni önöknek egy részletet, 2016. január 12-én elnök úrnak válaszolt Victor Micula nagykövet úr azzal kapcsolatban, hogy meghívtuk a bizottsági ülésünkre, ahova előre megbeszélte elfoglaltsága miatt, amit nem tudott lemondani, bla-bla-bla; levelének utolsó mondata: a fentiekre való tekintettel javaslom, hogy tartsuk továbbra is a kapcsolatot, és találjunk közösen egy megfelelő időpontot, amely önnek és a magyar törvényhozásban dolgozó kollégáinak is megfelel egy találkozási alkalommal, amely alkalmával megtárgyalhatjuk a kétoldalú kapcsolatok napirenden lévő kérdéseit. Van bőven ilyen kérdés, azt hiszem, ezt tudjuk mindnyájan. Úgyhogy szeretném kérdezni, hogy ez ügyben történt-e valami lépés, elnök úr. Ha nem, akkor én szeretném kérni, hogy a január 12-ei levélre való hivatkozással legyen szíves, kezdeményezze a román nagykövet úrnál, hogy szívesen látjuk az ülésen, bőven tudnánk vele miről beszélgetni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Mind a két kérését följegyeztük és emlékezetben tartjuk. Van-e más? *(Nincs jelzés.)*

Az ülés berekesztése

Amennyiben nincs, köszönöm szépen a bizottság tagjainak, alelnökének a megjelenését, köszönöm szépen vendégeinknek, előadóinknak a közreműködését.

A bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 42 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Madarász Mária és Nánásiné Czapári Judit